

zoo duidelijk. Maar tusschen deze in nu dat „aanknooppingspunt“??

Of..... heeft men wel door, dat wij niet op dezelfde basis staan; en dat wij over het onderwerp veel te ver uiteenlopende meningen hebben, zoodat het spreken alleen daárove niet tot elkaar zal brengen. En dat men daárove een „aanknooppingspunt“ zoekt, een..... aasje den ander voorhoudt, waar hij wel in bijten zal. Nu, van synodocratische zijde had men dan geen beter „aanknooppingspunt“ aan kunnen bieden dan die verklaring van 11 Nov. 1943! Immers, toen de strijd tot zijn hoogtepunt begon te komen, heeft Da B. A. Bos daarin reeds één keer gebeten. Gelukkig, vóór hij toen goed doorbeet, voelde hij den verscholen angel al prikken. En liet het aas schieten. Maar nu..... hij heeft nu zelf, zonder de overgrootte meerderheid van zijn broeders en zusters daarin te kennen, al aan deze Haagsche „synode“ geschreven; hij heeft ook al een

De roepende kerk van Kampen en het verzoek van de Haagsche Synode

De synode van de zich noemende Gereformeerde Kerken, vergaderd te 's-Gravenhage onder presidium van Dr J. Hoek nam in haar besloten zittingen, nadat Commissie I had samengesproken met Da B. A. Bos, het daarna in openbare zitting medegedeelde besluit „ondanks de afwijzende beslissing van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken (onderh. art. 31 K.O.), gehouden te Amersfoort (1948), zich nu reeds opnieuw tot deze Kerken te richten met het verzoek om een samenspreking.....“. Het door een tweetal overwegingen, een uitspraak, een viertal bepalingen omgeven besluit, met de aankondiging dat de Synode intusschen voortgaat met haar arbeid en die beslissingen zal nemen, die in antwoord op de verschillende ingekomen stukken, die op deze zaken betrekking hebben, noodzakelijk zijn, is in de pers gepubliceerd en ook te vinden in de rubriek Kerknieuws van „De Reformatie“ van 17 September 11. op pag. 427.

De Kamper Kerkbode van 17 September meldt in het Kort Veralag van de vergadering van den Algemeenen Kerkeraad op Woensdag 14 September het volgende:

Ter tafel is een schrijven van de „Generale Synode van de Geref. Kerken in Nederland“ met bijlage, bestemd voor de e.v. generale synode, samen te roepen door Kampen, houdende verzoek om een samenspreking. Aan den kerkeraad richtte opgemelde synode het verzoek te willen bewerken, dat deze gewichtige zaak zoo spoedig mogelijk in een vergadering van de Generale Synode Uwer kerken kan worden behandeld.

Na bespreking van het aan den kerkeraad gerichte schrijven werd met algemeene stemmen het volgende besluit genomen:

De Raad van de Gereformeerde Kerk te Kampen in zijn vergadering van 14 September kennis genomen hebbende

1. van een schrijven d.d. 9 September 1949 van de zich noemende „Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland“, vergaderd te 's-Gravenhage;
 2. van de bij dat schrijven gevoegde bijlage, inhoudende o.m. een tot de „Gereformeerde Kerken (onderh. art. 31 K.O.)“ gericht verzoek om een samenspreking;
- gelet op het in bovengenoemd schrijven van 9 September 1949 gedaan verzoek „te willen bewerken, dat deze gewichtige zaak, zoodra zulks mogelijk is, in een vergadering van Uw synode kan worden behandeld“;

1. dat de generale synode van De Gereformeerde Kerken, vergaderd te Amersfoort (1948) aan de roepende kerk van Kampen als tijd voor samenroeping van de e.v. generale synode aangaf „medio Augustus van het jaar, dat bepaald wordt naar de kerkenordening“, dat is het jaar 1951;
2. dat eenig verzoek van tenminste twee particuliere synoden om de generale synode binnen de drie jaren te beroepen (art. 50 K.O.) niet ter tafel is;
3. dat ook het geval, genoemd in de Acta van de generale synode van Amersfoort art. 89 sub C, 3, b, zich niet voordoet;
4. dat het door de generale synode van Amersfoort blijkens art. 89 sub C, 3, b beslotene inzake een eventueel vervroegd samenroepen van de e.v. generale synode aan de zich noemende „Generale Synode van de Gereformeerde Kerken“ (1949) bekend is, althans bekend kan zijn blijkens het besluit van de generale synode van Amersfoort Acta art. 89 sub C, 3, c, welk besluit volgens een mededeeling van een der leden van het moderamen van laatstgenoemde synode geheel is uitgevoerd;

1. aan het verzoek van de zich noemende „Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland“, gedaan in het schrijven van 9 September 1949 te voldoen, en mitsdien
2. aan de e.v. generale synode het aan den kerkeraad gerichte schrijven van 9 September en de voor de e.v. generale synode bestemde bijlage aan deze synode voor te leggen, zoodra deze zal samenkomen.

Dit besluit spreekt voor wie lezen kan voor zichzelf. Daar echter niet iedereen de kerkenordening en de acta van de generale synode van Amersfoort bij de hand heeft, kan het zijn nut hebben over en naar aanleiding van dit besluit van Kampen's kerkeraad een en ander te schrijven. Immers dit besluit is op de bepalingen van de kerkenordening en de besluiten van

vergadering meegemaakt en aan de besprekingen actief deelgenomen van de commissie voor de eenheid, terwijl hij toch maar niet verscheen op de vergaderingen van de Amersfoortsche synode, ook niet op die, waar over de eenheid gehandeld werd, terwijl daar ook een brief van hem ter tafel was; wie weet, mogelijk bijt hij nu beter door.....

Om tot ons slot te komen: dit besluit is weer een uitermate geschikt iets, om de vrijmaking af te remmen en stil te doen staan. De bezwaarden onder de synodocratie zullen wéér zeggen: och, laat ons eerst nog eens afwachten wat ervan komt.....

Maar, één van beiden: de vrijmaking was in 1944 zonde en dan is zij het nu nog; of zij was in 1944 geoorzaamd aan den Heere; maar dan is zij nóg eisch. Vandaag en niet pas morgen!

Leiden.

P. JASPERSE.

de generale synode van Amersfoort gegrond, naar welke dan ook in dit besluit verwezen wordt.

De raad van de door de generale synode van Amersfoort aangewezen roepende kerk voor de e.v. generale synode, die van Kampen, ontving van de generale synode van 's-Gravenhage een door alle leden van het moderamen synodi ondertekend schrijven d.d. 9 September met 'n bijlage. De bijlage bevatte het volgens het schrijven op 8 September genomen besluit zich nu reeds opnieuw tot de vrijgemaakte Kerken te richten met het verzoek om een samenspreking. En de brief aan den raad van de roepende kerk bracht een dringend gedaan verzoek „te willen bewerken dat deze gewichtige zaak, zoodra zulks mogelijk is, in een vergadering van Uw synode kan worden behandeld“.

Dit dringend gedaan verzoek noopte den kerkeraad opnieuw zich rekenschap te geven van de taak van de roepende kerk. Die taak is: 1. Alle voor de e.v. generale synode inkomende stukken te ontvangen en te bewaren. 2. De generale synode samen te roepen. 3. Bij en na de samenroeping van de generale synode aan de kerken (inclusief classicale vergaderingen en particuliere synoden) een voorloopig agendum toe te zenden.

Het eerste, het bewaren en ontvangen van voor de e.v. synode bestemde stukken is het eenvoudigste. Een secure scriba met een goeden klapper vermag veel. Het tweede is wat moeilijker. Want een roepende kerk mag niet op ieder willekeurig tijdstip een generale synode samenroepen. Ze is daarbij gebonden aan de kerkenordening en wat haar opdrachtgeefster nader in overeenstemming met de kerkenordening mocht besloten hebben. En voor het derde, het opstellen en toezenden van het voorloopig agendum aan de kerken etc. zijn er voorschriften, die moeten worden in acht genomen.

Het Haagsche stuk leverde ten aanzien van het eerste geen moeilijkheden. De roepende kerk had reeds meerdere stukken ontvangen.

Minder eenvoudig was het schijnbaar met het in den brief van het moderamen d.d. 9 September gedaan verzoek „te willen bewerken, dat deze gewichtige aangelegenheid, zoodra zulks mogelijk is, in een vergadering van Uw synode kan worden behandeld“.

De bereidheid van Kampen's kerkeraad om aan dat verzoek te voldoen, was er terstond. Immers hij had van art. 129 van de acta van Amersfoort, waarin de kerk van Kampen als roepende kerk voor de e.v. generale synode werd aangewezen, met dankbaarheid kennis genomen. En bij gevolg de opdracht om alle bij hem ingekomen stukken, zoodra zulks mogelijk is, aan de e.v. generale synode voor te leggen, aanvaard.

Maar hoe zou de kerkeraad nu hebben te voldoen aan het verzoek van de Haagsche Synode?

Een generale synode is er sedert 18 November 1948 niet.

En vergaderingen van de generale synode worden dan ook niet gehouden.

Op het oogblik is Kampen's Kerkeraad dus niet in staat het besluit en het verzoek van de Haagsche synode door te geven aan een vergadering van de generale synode van De Gereformeerde Kerken in Nederland.

Maar beteekende het verzoek van de synode van 's-Gravenhage dan misschien een verzoek aan Kampen een generale synode te beroepen?

Dát mocht de Raad van de roepende kerk niet van de generale synode onderstellen.

Want deze synode wéét, dat een generale synode „ordinairlijk“ alle drie jaren samenkamt. En de generale synode kan ook weten, dat De Gereformeerde Kerken, die Kampen straks in generale synode heeft samen te roepen, méér dan alleen artikel 31 K.O. onderhouden. Gelijk trouwens uit de acta van de generale synode van Amersfoort blijkt. Immers artikel 179 van opgemelde acta luidt: „Als roepende kerk voor de e.v. generale synode wordt aangewezen de kerk van Kampen. Als tijd voor de samenroeping wordt aangegeven medio Augustus van het jaar, dat bepaald wordt naar de kerkenordening“.

Dat beteekent, dat de kerk van Kampen opdracht heeft de generale synode samen te roepen medio Augustus van het jaar 1951. Immers art. 50 K.O. luidt:

„De Nationale Synode zal ordinaerlijk alle drie jaren eens gehouden worden“.

Nu is er op alle regels een uitzondering. Daarom zegt de kerkenordening: „ten ware, dat er eenige dringende nood ware, om den tijd korter te nemen“. Edoch, de beoordeeling van de vraag of zulk een dringende nood aanwezig is, staat niet aan de roepende kerk. Voor zulk een vervroegd samenroepen van een generale synode is volgens artikel 50 noodig het oordeel van tenminste twee particuliere synoden. Let wel: niet de uitgesproken wensch, maar het oordeel van tenminste twee particuliere synoden is daartoe vereischt. En zelfs dán mag de roepende kerk nóg niet de generale synode samenroepen. Want dan is voorts nog noodig het advies of de goedkeuring van de particuliere synode, waaronder de roepende kerk van Kampen ressorteert. Dat is dus in dit geval de particuliere synode van Overijssel en Gelderland. Zulk een oordeel van twee particuliere synoden was op 14 September te Kampen niet ter tafel. Ook deze mogelijkheid deed zich dus voor het samenroepen eener generale synode niet voor.

Nu heeft voorts de generale synode van Amersfoort de mogelijkheid voor het samenroepen van een generale synode binnen den tijd van drie jaren open gelaten juist met het oog op de materie van een „samen-spreking“ met de gebonden kerken.

Zij besloot, blijkens artikel 89 van hare acta, sub C, 3, b: „(zich voor het tegenwoordige te bepalen tot) de verzekering, dat de gemeenschap, die ons uitstiet en van Godswege blijft opgeroepen tot bekeering van binding aan valsche leeruitspraken en andere daden van kerkseheuring, aanstands door ons zal kunnen en moeten aangehoord worden, zoodra zij in bondige besluiten betering des levens zal hebben beloofd en be- wezen en dus óók zal opgehouden zijn met het pogen, onze plaatselijke kerken, gelijk ook haar eigen kerken te doen vergeten, dat geen enkele p l a a t s e l i j k e breuk waarlijk geheeld worden kan, zonder dat de zonden van en in het kerkverband herroepen worden, in welk geval iedere daartoe bevoegde kerkelijke vergadering de roepende kerk kan aanschrijven om een vervroegde synode“.

Amersfoort heeft dus gezegd: er kan met het oog op een „samen-spreking“ een vervroegde synode samengeroepen worden. Als n.l. in bondige besluiten de gemeenschap, die ons uitstiet, betering des levens zal hebben beloofd en bewezen. In dat geval mag de roepende kerk nog wel geen synode uitschrijven, maar kunnen daartoe bevoegde kerkelijke vergaderingen (dus minstens twee particuliere synoden) de roepende kerk aanschrijven om een vervroegde synode. Daargelaten of de generale synode van 's-Gravenhage in bondige besluiten bekeering des levens beloofde en bewees — wij voor ons gelooven er niets van — zelfs als dat was gebeurd, zou de roepende kerk pas een generale synode vervroegd kunnen bijeenroepen over de zaak eener samenspreking, indien twee particuliere synoden van oordeel waren, dat zulke bondige besluiten te 's-Gravenhage genomen waren en ook de particuliere synode van Overijssel en Gelderland tot vervroegde samenroeping adviseerde.

Dat alles wist men te 's-Gravenhage.

Men kent daar de kerkenordening.

Men heeft daar de acta van Amersfoort.

Want de generale synode van Amersfoort besloot aan de deputaten van de synode van Utrecht 1946 kennis te geven van het besluit inzake de materie eener „samen-spreking“ met toezending van de acta. Alzoo is ook geschied.

Aan alle deputaten voor samenspreking (samenroeper Prof. Dr J. Ridderbos) is eerst bij schrijven kennis gegeven van het besluit van de generale synode van Amersfoort; daarna zijn hun, acht in getal, terstond na de verschijning de acta toegezonden.

Ten bewijze daarvan bewaart de scriba I van de Amersfoortsche synode nog een enkel kaartschrijven, waarin hem op vriendelijke wijze werd dank gebracht voor zijn moeite.

En de deputaten voor samenspreking hebben natuurlijk ter synode van 's-Gravenhage van een en ander rapport uitgebracht.

Gelijk trouwens ook uit het eigen besluit van Den Haag 8 September 1949 blijkt. Want men zegt daar: „ondanks de afwijzende beslissing van de Generale Synode van De Gereformeerde Kerken (onderh. art. 31 K.O.), gehouden te Amersfoort (1948)“ iets te besluiten. Hetgeen wel niet bewijst, dat men het besluit van Amersfoort goed verstaan heeft — het was n.l. geen a f w i j z e n d e beslissing — maar dan toch wel aantoon, dat men de acta onder oogen gehad heeft.

S a m e n v a t t i n g .

1. De roepende kerk van Kampen is naar art. 170 van de acta van de Generale Synode van Amersfoort en art. 50 K.O. niet in staat de generale synode samen te roepen voor 1951.

2. Eenig oordeel van twee particuliere synoden om de synode eerder te beroepen is niet ter tafel.

3. Het in de acta van Amersfoort, art. 189, sub C, 3, b mogelijk gemaakte geval doet zich niet voor.

4. De generale synode van 's-Gravenhage wist dit alles, kon dit alles althans uit de acta van Amersfoort weten.

Waa
schen
werke
zulk
kan w
thans
kerk
synode
van A
Amers
voldoe
ingeko
te leg

Intus
dezes
Imme
de syn
met de
synode
rale sy
zoek o
die e.v.
samenk
van all
minst
En á
pen wo
zich da
kerk, v
tige za
ring va
Zij wé
slechts
Maar
de g e
Dat a
Maar d
aan de
onderhe
of kerk
Gezie
gerust.
Want
de syno
Deson
Dat e
zal teru
ken, die
synode
Intus
Kamp
En de
naar de
de syno
En o
30, II, d
inhoud
zullen v
lijk dien
gravami
ken zijn
node we
„deze g
ken wor
van Am

Theol

De cor
Hoogesc
Donderda
van Sch
beslissing
Op dit
het eind
gevraagd
vorig ja
heid, dat
heeft nu
Kerk, B
Burgwal
kregen, I
sten van
dubbele
De bro
zullen wo
uur 's mo
Kerk te
per bus
hebben o
des morg
Alle a
GENS 10
Het pr
vastgeste
Nieuwe
8.— uur:
uur: Prof
Ds G. H
van Doon
3.30 uur:
Broeder
10.— uur
laten“, Pr
„Om de e
Bovenke